VAROVANJE MOTORNIH VOZIL

KAKO VAREN JE MOJ AVTOMOBIL?

- V VOZILU IMAM VGRAJENO KAKOVOSTNO VARNOSTNO NAPRAVO.
- DOKUMENTI, DENAR, NAKIT IN DRUGE DRAGOCENOSTI, KI BI LAHKO PRIVABILE TATOVE, SO SPRAVLJENI NA VARNEM MESTU.
- S SOSEDI SEM SE DOGOVORIL O MEDSEBOJNEM OPAZOVANJU IN VAROVANJU VOZIL.
- VOZILO PARKIRAM NA OSVETLJENIH ULICAH IN PARKIRIŠČIH.
- KO ZAPUSTIM VOZILO, ZAPREM VSA OKNA IN ZAKLENEM VSA VRATA.

VRSTE VAROVAL

Ločimo serijsko vgrajene in dodatno vgrajene varnostne naprave. Dodatno vgrajene varnostne naprave so mehanske in elektronske.

Mehanske varnostne naprave:

- Kljuke za zaklepanje volana in enega od pedal
- Volanski drog
- Ključavnica za menjalnik
- Ventil s ključavnico za blokiranje zavor
- Skrito stikalo za prekinjanje vžiga motorja

Elektronske varnostne naprave:

- Alarmna naprava s sireno in blokado motorja
- Blokada motorja
- Blokada drugih elektronskih sklopov, ki preprečujejo zagon vozila
- Sistemi za nadzor gibanja vozila

NA KAJ MORAMO PAZITI PRI IZBIRI ...

- Drogovi, kljuke za volan in drugi mehanski pripomočki naj bodo izdelani iz visoko legiranega jekla, prav tako naj bodo kakovostne ključavnice za zaklepanje teh varoval.
- Elektronske varnostne naprave naj bodo sestavljene iz kakovostnih sestavnih delov, da ne bo prišlo do motenj in napak v delovanju.
- Elektronske varnostne naprave naj imajo lastno napajanje.
- Pred vgradnjo se obvezno posvetujte s strokovnjaki.
- Varnostne naprave naj vgradijo za to pooblaščeni servisi.
- Izberite tako varnostno napravo, za katero dobite potrdilo o kvaliteti. Na podlagi tega vam zavarovalnice priznajo popust pri kasko zavarovanju.

NAKUP RABLJENEGA VOZILA

NA AVTOMOBILSKIH SEJMIH (PA TUDI PREKO OGLASOV, PODJETIJ ZA PRODAJO RABLJENIH VOZIL) TAKO V SLOVENIJI KOT V TUJINI SE POGOSTO PRODAJAJO UKRADENA VOZILA, PREDELANA UKRADENA VOZILA IN POŠKODOVANA VOZILA, KI SO BILA POPRAVLJENA Z DELI UKRADENIH VOZIL.

Zato moramo biti pri nakupu rabljenega vozila pozorni na naslednja dejstva:

- Vedno je sumljivo, če nekdo prodaja razmeroma novo vozilo, pa je že tretji ali četrti lastnik.
- Prodajalci se trudijo, da so pri prodaji zelo prepričljivi. Predstavljajo se kot posredniki pri prodaji, češ da vozilo prodajajo za prijatelje, znance ali sorodnike.
- Ob nakupu vedno zahtevajmo originalno dokumentacijo vozila (prometno dovoljenje, račune, kupoprodajne pogodbe, zavarovalno polico, zeleno karto, servisno knjižico, dokazila o plačanih dajatvah ...) in se ne zadovoljimo s fotokopijami ali obljubami, da nam bodo dokumenti dostavljeni naknadno.
- Dokumentacijo vozila natančno preglejmo, saj je ta lahko ponarejena ali prenarejena (nečitljivi ali delno izbrisani podatki; nečitljivi, zamazani ali delno izbrisani pečati uradnih organov; organ, naveden na pečatu, ni istoveten organu, ki je izdal dokument ...).
- Pozorni bodimo na podatke o vozilu, ki so vpisani v dokumentacijo, in jih primerjajmo z dejanskim stanjem na vozilu. Preverimo, ali se ujemajo barva vozila, tip motorja (prostornina in moč motorja ...), oblika karoserije (karavan, limuzina, coupe, kabriolet), oprema vozila glede na model, letnik vozila ...
- Preverimo, ali se vsi podatki o številki šasije ujemajo s podatki v prometnem dovoljenju in ostalih dokumentih. Preverimo tudi vsa mesta, kjer se še nahajajo številke šasije (številka je vtisnjena v pločevino, navadno pod pokrovom motorja, na nalepki s tovarniškimi podatki; pri nekaterih vozilih se številka nahaja na armaturi vozila pod vetrobranskim steklom).
- Poškodovana vozila so morda popravljena z deli, ki izvirajo iz ukradenih vozil, zato si vozilo natančno oglejmo (pozorni bodimo npr. na to, ali so pod barvo na delih karoserije vidne sledi druge barve). Če opazimo, da je bilo vozilo poškodovano, se pozanimajmo, kje in kako je bilo popravljeno in zahtevajmo na vpogled račun za rezervne dele in popravilo.
- Številke šasije vozila so lahko prenarejene ali zamenjane. Pozorni bodimo na morebitne poškodbe ali vidne sledi predelave na številkah ali v neposredni bližini. Prav tako je sumljivo, če se na številkah ali v okolici številk lušči lak ali če so številke že zarjavele.
- Če opazimo, da so na vozilu odstranjene proizvodne nalepke, servisne nalepke ali morda zbrušene številke, ki so bile vgravirane na stekla vozila, je to lahko znak, da je prodajalec želel prikriti identiteto vozila.
- Ob nakupu takoj poskrbimo za prepis vozila. Najbolje je, da se s prodajalcem dogovorimo tako, da mu celotno kupnino za vozilo izročimo šele po opravljenem prepisu.

Če ugotovite, da je z vozilom kaj narobe (npr. da gre za ukradeno ali za predelano ukradeno vozilo), to takoj naznanite policiji.

TATVINE MOTORNIH VOZIL

V SLOVENIJI LETNO UKRADEJO OZIROMA ODVZAMEJO OD 900 DO 1100 MOTORNIH VOZIL. ČE UPOŠTEVAMO, DA JE REGISTRIRANIH MOTORNIH VOZIL VEČ KOT 1.000.000, JE MOŽNOST, DA STORILCI VZAMEJO PRAV VAŠE VOZILO MAJHNA.

Z USTREZNIM RAVNANJEM IN VAROVANJEM VOZILA, PA LAHKO TO MOŽNOST ŠE ZMANJŠATE, SAJ ZA ZAŠČITO VOZILA LAHKO NAJVEČ STORI PRAV NJEGOV LASTNIK.

SAMOZAŠČITA

Največ lahko za svoje vozilo storite sami:

- Ne parkirajte na neosvetljenih ulicah in parkirnih prostorih. Raje uporabljajte urejena parkirišča, garaže in garažne hiše.
- Ko zapuščate vozilo, izvlecite ključ iz kontaktne ključavnice, zavrtite volan, da se zaskoči volanska ključavnica, zaprite vsa okna in zaklenite vrata vozila. Ne pozabite zakleniti prtljažnik.
- V vozilu ne puščajte dokumentov vozila (prometno dovoljenje, zelena karta, zavarovalna polica, servisna knjižica).
- Alarmna naprava, ključavnica za volan ali menjalnik in druge varnostne naprave so koristne le, če jih uporabljate dosledno.

TUDI VAŠ AVTO SI OGLEDUJEJO ...

KAJ STORITI, ČE VAM UKRADEJO VOZILO

Ko opazite, da vam je bilo vozilo ukradeno:

- Nemudoma o tatvini obvestite policijo. Pomembno je, da so o tatvini čimprej obveščene vse razpoložljive policijske patrulje, da lahko ustrezno ukrepajo, če vozilo opazijo.
- Ob prijavi nudite vse podatke, ki jih bo policist od vas zahteval.
- O svojem vozilu in predmetih v njem navedite čimveč podatkov oziroma značilnosti, po katerih bi vozilo oziroma navedene predmete prepoznali.
- Povejte tudi, če ste pri tatvini zalotili storilca.
- Dogovorite se s sosedom o medsebojni pomoči pri opazovanju – varovanju vozila.

Če ste pri tatvini zalotili storilca, si skušajte zapomniti:

- Smer njegovega bega
- Osebni opis sumljivih (spol, starost, velikost, obleka, posebne značilnosti obraza, hoje, govora in drugo)
- Registrsko številko, barvo, znamko in tip njegovega vozila ...

Vaša varnost je najpomembnejša, zato nikoli ne poskušajte storilca prijeti sami, zlasti če je fizično močnejši ali celo oborožen. **TAKOJ POKLIČITE POLICIJO.**

Če vam vozilo ukradejo v tujini, to takoj prijavite na najbližji policijski postaji. Po prijavi tatvine vam bodo izročili zapisnik o prijavi ali drug ustrezen dokument oziroma potrdilo, iz katerega bo razvidno, da so vam ukradli vozilo.

Po vrnitvi v Slovenijo se zglasite na policijski postaji in policiste oziroma kriminaliste seznanite s tatvino.

VLOMI V MOTORNA VOZILA

NOVEJŠA VOZILA, PREDVSEM BOLJŠIH IN DRAŽJIH ZNAMK, IMAJO ŽE SERIJSKO VGRAJENE VAROVALNE NAPRAVE.

VAROVALNE NAPRAVE PA LAHKO VGRADITE TUDI DODATNO, TAKO MEHANSKE KOT TUDI ELEKTRONSKE.

TE SE LAHKO RAZLIKUJEJO PO KVALITETI IN PO NAČINU DELOVANJA.

VAROVALNE NAPRAVE STORILCU OTEŽIJO OZIROMA PREPREČIJO IZVRŠITEV VLOMA V VOZILO ALI TATVINO VOZILA.

NA KAJ MORATE PAZITI

- Upoštevati morate vse samozaščitne ukrepe.

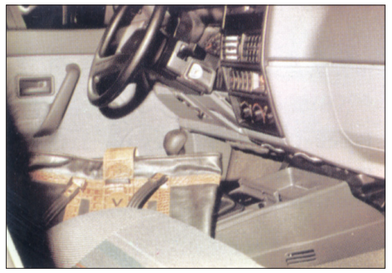

- Torbic, kovčkov, plaščev in drugih vrednejših predmetov nikoli ne puščajte na policah, sedežih ali vidnih mestih v vozilu. Prtljažnik je varnejši. Vidni predmeti v vozilu so vaba za tatove.

- Ne puščajte zlatnine, denarnic, gotovine, kreditnih kartic, čekov ali drugih vrednejših papirjev v predalih vozila. Tudi ti dokumenti so lahko predmet zlorabe.

- Predmeti v vrečki ali torbi, ki sicer niso dragoceni, so lahko vaba za storilca, saj ne ve, kaj je v vrečki ali torbi. Povzročena materialna škoda bo v tem primeru večja, kot je vrednost odnešenih predmetov.
- Tudi če ste le za kratek čas »skočili« v trgovino, vrtec ali gostilno, ne puščajte ključev v vozilu, vozilo pa zaklenite.
- Če imate možnost, izvlecite avtoradio ali odstranite prednjo ploščico, ki je ne puščajte v predalniku vozila.

Kaznivo dejanje lahko prijavite na:

- **tel. št. 113 ali na anonimni telefon 080-1200**
- **preko interneta www.policija.si -> e-naznanilo kaznivega dejanja**

PRIPOROČILA ZA VAROVANJE DOMA

- SAMI ALI S POMOČJO STROKOVNJAKOV OCENITE VARNOST SVOJEGA DOMA
- NAJUČINKOVITEJŠE VAROVANJE JE KOMBINACIJA MEHANSKEGA IN ELEKTRONSKEGA VAROVANJA
- TUDI SAMI POSKRBITE ZA SVOJO VARNOST IN VARNOST SVOJEGA PREMOŽENJA
- PRILOŽNOST JE NAJPOMEMBNEJŠA OKOLIŠČINA ZA VLOMILCE
- KLJUB VSEMU JE VAŠA VARNOST NAJPOMEMBNEJŠA, ZATO VLOMILCEV NE PRIJEMAJTE SAMI

KAKO DELUJEJO VLOMILCI

Načini delovanja vlomilcev so številni, oblike dela pa profesionalne in zelo specifične. Nekaj najpogostejših in najpomembnejših:

- Vlomilci izkoristijo razne odprtine in dostope (skozi garažna okna, okna sanitarij ali zračnike).
- Plezajo preko balkonov, teras in celo streh.
- Razbijejo stekla na vhodnih ali balkonskih vratih ali oknih.
- Splazijo se skozi kletna okna, jaške za dovoz kurjave ali zračnike.
- Na vhodnih ali stranskih vratih zlomijo ali odprejo cilindrične ključavnice.
- Za vdiranje v stanovanja uporabijo tudi železne predmete, izvijače in silo telesa.
- Izkoristijo sleherno neprevidnost ali pozabljivost STANOVALCEV (nezaklenjena ali odprta vrata, okna, izgubljeni ključi, ključi v cvetličnih lončkih ali pod predpražnikom ...).

ČE SE VAM ZGODI ···

Vaša varnost je najpomembnejša, zato nikoli ne poskušajte vlomilca prijeti sami, zlasti če je fizično močnejši ali celo oborožen. **TAKOJ POKLIČITE POLICIJO.**

Lahko pa veliko pomagate pri izsleditvi vlomilca, če si dobro zapomnite ali takoj zapišete predvsem:

- Osebni opis sumljivih (spol, starost, velikost, obleka, posebne značilnosti obraza, hoje, govora in drugo)
- Registrsko številko, barvo, znamko in tip vozila
- Smer pobega vlomilcev

Če vas je vlomilec že »obiskal«, nemudoma pokličite policijo. Do njenega prihoda ničesar ne premikajte in ne pospravljajte, da ne boste uničili koristnih sledi, ki bi lahko pripomogle k odkritju storilca.

VAROVANJE VREDNEJŠIH PREDMETOV, DENARJA, DOKUMENTOV

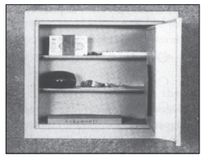

Nakit večje vrednosti, gotovino ter vrednostne papirje je najbolje hraniti v sefu (v banki ali pri podjetjih, ki se ukvarjajo z varovanjem premoženja).

Večje vsote gotovine raje hranite na bančnem računu.

Naredite seznam predmetov (tehničnih predmetov, umetniških slik in drugih umetnin) ter opišite njihove prepoznavne značilnosti. Umetnine lahko tudi fotografirate.

Zapišite številke koles, motornih koles, čolna, TV, video, Hi-Fi naprav ... ter njihove prepoznavne značilnosti. S tem boste povečali možnosti najdbe ali povrnitve, če vam jih bodo ukradli.

Tehnične predmete, dokumente in umetnine lahko zaznamujete s posebnimi znaki in svinčniki, ki omogočajo pisavo, ki jo s prostim očesom ne vidimo.

Če dragocenosti, razne dokumente in druge vrednejše predmete hranite doma, vgradite zidne ali pohištvene trezorje na neobičajnih in skritih mestih.

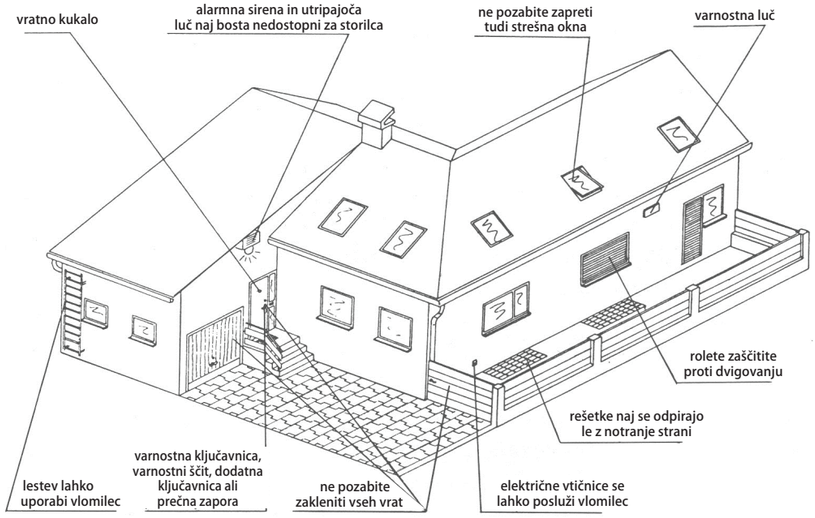

POSKRBITE ZA VARNOST SVOJEGA DOMA

Kakovostna vrata naj bodo opremljena z varno ključavnico in zaščitnim okovjem.

Vgradite kakovostno alarmno napravo z lokalno signalizacijo, prenosom signala na vaša komunikacijska sredstva ali varnostno podjetje, ki izvaja intervencije.

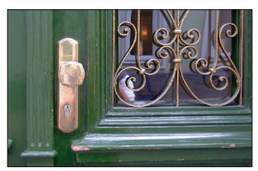

Lahko dostopne zasteklene površine naj bodo varovane z rešetkami ali varovalno folijo.

Okolica objekta naj bo osvetljena. Najprimernejše so senzorske luči.

KAJ LAHKO STORITE SAMI ...

Odhajate v službo, po opravkih, na obisk ali na dopust?

- O svoji odsotnosti lahko obvestite vodjo policijskega okoliša na najbližji policijski postaji.
- Preverite ali so vsa vrata in okna dobro zaprta (tudi straniščno in garažno okno, vrata delavnice ...).
- Ne pokažite, da ste odsotni. Ne puščajte vidnih sporočil (do kdaj vas ne bo doma, kam ste šli ...) in ne sporočil na telefonskem odzivniku (»Oprostite, ker nas ni doma. Smo na dopustu v Ankaranu in nas ne bo do ... Prosimo vas, da po pisku pustite sporočilo.«).
- Ne puščajte ključev v poštnem nabiralniku, pod predpražnikom ali pod cvetličnim lončkom, saj so tako dostopni tudi vlomilcu.
- Ne odstranjujte rož z okenskih polic in balkonov, ker to jasno kaže, da vas ni doma.
- Ne zastrite oken s temnimi zavesami, polkni ali roletami.
- Tehnični predmeti (TV, video, kamera, računalnik, HI-FI ...) naj se ne vidijo od zunaj.
- Pospravite lestve, zaboje, smetnjake in druge predmete, ki so v bližini hiše, saj vlomilcu omogočajo lažji vstop v hišo.
- Če odhajate na dopust, povejte sosedom, sorodnikom, prijateljem oziroma drugim osebam, ki jim zaupate, kje in koliko časa boste na počitnicah.
- Prosite prijatelje, sosede ali druge, ki jim zaupate, da dnevno praznijo poštni nabiralnik in nadzirajo vaš dom.
- Odpovejte časopise za čas dopusta.
- Vrednejše predmete shranite na varno mesto.

Sobivanje v soseski, bloku ali ulici nam narekuje soodgovornost do sosedov, zato predlagamo:

- Pogovorite se s sosedi o tem, kako si lahko medsebojno pomagate.
- Obvestite sosede o svoji daljši odsotnosti.
- Če ugotovite, da so pri sosedu vlomilci, ko ga ni doma, **TAKOJ OBVESTITE POLICIJO.**

Idealnega varovanja ni. Tudi če ste ukrenili vse navedeno, vam še vedno lahko vlomijo, zato zavarujte svoj dom. Pri kateri zavarovalnici oziroma zavarovalni družbi, se odločite sami.

Tudi policija vam bo brezplačno svetovala o varovanju vašega doma.

Kaznivo dejanje lahko prijavite na:

- **tel. št. 113 ali na anonimni telefon 080-1200**
- **preko interneta www.policija.si -> e-naznanilo kaznivega dejanja**

ROPI IN ROPARSKE TATVINE

V SLOVENIJI SE VSAKO LETO ZGODI VEČ ROPOV, IN SICER NA BANKE, MENJALNICE, ZLATARNE TER ZASEBNA STANOVANJA. VSE POGOSTEJŠI SO TUDI CESTNI ROPI.

NAPADI NA MOŠKE SO IZVEDENI NA ULICAH ALI PO PRIHODU IZ LOKALOV TER CELO V NJIH, ŽENSKE PA SO ŽRTVE TEH DEJANJ PREDVSEM NA ULICAH, KO SE ODPRAVLJAJO PO NAKUPIH IN DRUGIH OPRAVKIH OZIROMA SE VRAČAJO DOMOV. MLADOLETNIKI PA SO NAJPOGOSTEJŠE ŽRTVE NAPADOV V PARKIH, NA TRGIH IN ULICAH, PRED LOKALI V MESTNIH SREDIŠČIH TER CELO PRED ŠOLAMI.

ROPARSKI NAPADI

- Kadar dvigate denar v banki, na pošti ali na bankomatu, bodite pozorni, če vas kdo opazuje. Vedno zahtevajte upoštevanje polja diskretnosti.

- Gotovine nikoli ne štejte na ulici in denarnice ne odpirajte brez potrebe.
- Gotovine nikoli ne kažite v gostilnah ali na javnih krajih.
- Bodite nezaupljivi, če vas neznanec na cesti prosi za denar ali da mu ga zamenjate.
- Ne izpostavljajte torbice, denarnice in dragocenosti, ker so lahko lahek plen.

- Ponoči se izogibajte samotnim in slabo osvetljenim ulicam, prehodom in parkom.
- Na potovanju hranite dokumente, denar, plačilne kartice in čeke v notranjem žepu oblačil ali v torbici, pritrjeni okoli pasu.
- Če vas kdo nadleguje, vam grozi z napadom ali vas celo napade, dejanje takoj prijavite policiji.
- Če vam kdo grozi in vam hoče iztrgati torbico, vzeti denarnico ali izvaja kakršnokoli nasilje, s klici na pomoč opozorite mimoidoče na to, kar se dogaja.
- S policijo sodelujte tudi, če ste priča kakšnega kaznivega dejanja. Storilec bo hitreje prijet, s tem pa bo manj možnosti, da boste drugič njegova žrtev vi.

ROPARJI PRI VAS DOMA

V Sloveniji narašča število hišnih ropov, ki so izvedeni na brutalen in dobro pripravljen način. Storilci žrtve vnajprej izbirajo in objekte predhodno skrbno opazujejo. Napadi so običajno izvedeni na nič hudega sluteče ljudi v njihovih hišah ali stanovanjih.

Roparji uporabljajo telesno silo, grožnje, razne nevarne predmete in orožje ter tako žrtev prisilijo, da izroči oziroma pove, kje hrani gotovino in dragocenosti.

Pri hišnih ropih gre za hudo nasilje, pri katerem storilci delujejo v skupinah, so zamaskirani in oboroženi, žrtev zvežejo, ji grozijo z orožjem in se ponavadi dolgo zadržujejo v prostorih. Očitno je, da poznajo razmere v objektih, da v nekaterih primerih celo vedo, kje so skriti prihranki. Najpogosteje ropajo na domovih starejše ljudi in ženske, ki se niso sposobni braniti.

- Večjih vsot gotovine in dragocenosti ne hranite doma.
- Ne odpirajte vrat neznancem.
- Zapirajte in zaklepajte vhodna vrata.
- Pred vhodnimi vrati imejte ustrezno razsvetljavo. Zelo priporočljiva je senzorska luč.
- Vrata opremite s ključavnico z varovalom ali varnostno verigo in kukalom.
- Namestite domofon ali videofon.

ČE VAS OROPAJO ...

Ne reagirajte pretirano pogumno, še posebej, če je ropar fizično močnejši, je oborožen ali je roparjev več. **TAKOJ PO DEJANJU POKLIČITE POLICIJO.**

Lahko pa policiji veliko pomagate pri izsleditvi roparja, če si dobro zapomnite ali takoj zapišete predvsem:

- Osebni opis sumljivih (spol, starost, velikost, obleka, posebne značilnosti obraza, hoje, govora in drugo)
- Registrsko številko, barvo, znamko in tip vozila
- Smer pobega roparjev

Do prihoda policije ničesar ne premikajte in ne pospravljajte, da ne boste uničili koristnih sledi, ki bi lahko pripomogle k odkritju storilca.

Izdalo: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Policija; **Priprava:** GPU, Uprava kriminalistične policije; **Ilustracije:** Jožica Rade; Oblikovanje: SUPG, Mirsada Dželadini; **Tisk:** Grafex, d. o. o.; **Naklada:** 8000 izvodov; Ljubljana, 2016